

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีวิธีดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่เป็นตัวแทนประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 14 หมู่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการหมู่บ้าน และตัวแทนฝ่ายกลุ่มประชาชน จำนวนทั้งสิ้น 283 คน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายชื่อหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัด
มหาสารคาม

ลำดับ ที่	รายชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร หมู่บ้าน (คน)				
		ผู้ใหญ่บ้าน	สมาชิก สภา อบต.	กรรมการ หมู่บ้าน	ตัวแทน ฝ่ายกลุ่ม ประชาชน	รวม
1	ชำแฮด หมู่ 2	1	2	3	12	18
2	โคกกลาง หมู่ 3	1	2	3	20	26
3	หนองแวง หมู่ 4	1	2	3	6	12
4	เหล่าโง้ง หมู่ 5	1	2	3	19	25
5	นาดี หมู่ 6	1	2	3	9	15
6	โคกลำม หมู่ 8	1	2	3	25	31
7	ชำแฮด หมู่ 9	1	2	3	14	20
8	หนองคู หมู่ 10	1	2	3	10	16
9	โคกลำม หมู่ 11	1	2	3	24	30
10	โคกกลาง หมู่ 12	1	2	3	17	23
11	นาดี หมู่ 13	1	2	3	9	15
12	บ้านชำแฮด หมู่ 15	1	2	3	16	22
13	หนองแวง หมู่ 16	1	2	3	9	15
14	หนองแวง หมู่ 17	1	2	3	9	15
รวม		14	28	42	199	283

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการรวบรวมปัญหาความต้องการ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลหรือสาเหตุของปัญหา ด้านการกำหนดโครงการหรือกิจกรรม ด้านการเข้าร่วมปฏิบัติ และด้านการติดตามประเมินผล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-end) เพื่อให้ผู้ตอบ แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

2. การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้สร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อประมวลแนวคิดเป็นแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

2.3 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งของประชาคมหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการรวบรวมปัญหาความต้องการ จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลหรือสาเหตุของปัญหา จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านการกำหนดโครงการหรือกิจกรรม จำนวน 7 ข้อ
4. ด้านการเข้าร่วมปฏิบัติ จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านการติดตามประเมินผล จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

2.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาให้ถูกต้องตามหลักวิชาและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ โดยใช้สูตร IOC : (Index of Congruence) ตามวิธีของโรวินेलลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

2.5.1 นายวฤทธิ์ สารฤทธิคาม วุฒิการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.5.2 นางกัญญา มาศ สูดจริง วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.5.3 นายสัญญา ก่านแก้ว วุฒิการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน องค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระอีกครั้งหนึ่งเพื่อขอความเห็นชอบ

2.7 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่เป็นประชามหมู่บ้านที่มีขนาดใกล้เคียงกัน ได้แก่ ประชาคมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำพิ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาช (Cronbach) ได้ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.98 และหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธี Item-total Correlation มีค่าตั้งแต่ 0.51 – 0.90

2.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำหนังสือจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อประสานในการเก็บข้อมูล

2. ผู้ศึกษาแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้ศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำการศึกษาและความเป็นอิสระในการให้ข้อมูลรายละเอียดของแบบสอบถาม ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความเข้าใจตรงกัน และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องครบถ้วน

3. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้จนครบตามจำนวน 283 ชุด ในระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2554 ถึง 15 พฤษภาคม 2554 รวมระยะเวลาเก็บข้อมูล 45 วัน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมทั้งหมด 283 ชุด โดยนำมาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนในแบบรหัส (Coding form) แล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชามหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ จากค่าอำนาจการจำแนกรายข้อในแบบสอบถาม กำหนดไว้ 5 ระดับคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

ระดับการมีส่วนร่วม มากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม มาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม น้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

3. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษา ข้อ 3 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการสรุปประเด็นเนื้อหาความหมาย ในแต่ละประเด็น แล้วนำเสนอด้วยการพรรณนาความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาใช้สถิติ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละ (\%)} = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ f คือค่าของข้อมูลแต่ละตัว
 N คือจำนวนประชากรทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^N X_i}{N}$$

เมื่อ μ คือค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร
 X คือค่าของข้อมูลแต่ละตัว
 N คือจำนวนประชากรทั้งหมด

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ σ คือค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
 X คือค่าของข้อมูลแต่ละตัว
 μ คือค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร
 N คือจำนวนประชากรทั้งหมด